

CUPRINS

	<u>Pag.</u>
Prefață	VII—XV
I	
DEZVOLTAREA CAPITALISMULUI ÎN RUSIA. <i>Procesul formării pieței interne pentru marea industrie</i>	1
<i>Prefață la ediția întâi</i>	5
<i>Prefață la ediția a doua</i>	13
<i>Capitolul I. Greșelile teoretice ale economiștilor-narodnici</i>	21
I. Diviziunea socială a muncii	21
Sporirea numărului ramurilor industriale 21. — Crearea pieței interne ca urmare a diviziunii sociale a muncii 22. — Manifestarea acestui proces în agricultură 22—23. — Concepțiile economiștilor-narodnici 23.	
II. Creșterea populației industriale pe seama celei agricole	23
Legătura necesară dintre acest fenomen și natura însăși a economiei de mărfuri și a economiei capitaliste 23—25.	
III. Ruinarea micilor producători	25
Concepția greșită a narodnicilor 25—26. — Concepția autorului „Capitalului” asupra acestei probleme 26.	
IV. Teoria narodnicistă despre imposibilitatea realizării supravalorii	27
Esența teoriei d-lor V. V. și N.—on; caracterul ei greșit 27—31. — Introducerea greșită a „pieței externe” în problema realizării 28—32. — Caracterizarea superficială a capitalismului la scriitorii menționați mai sus 32—33.	
V. Concepțiile lui A. Smith asupra producției și circulației întregului produs social în societatea capitalistă și critica făcută de Marx acestor concepții	33
Omiterea de către A. Smith a capitalului constant 33—35. — Influența acestei greșeli asupra teoriei venitului național 35—36.	

VI. Teoria realizării a lui Marx	37
Principalele premise ale teoriei lui Marx 37—38. — Realizarea produsului în condițiile reproducerii simple 38—39. — Concluzia principală care rezultă din teoria realizării a lui Marx 39—40. — Însemnătatea consumului productiv 40—44. — Contradicția dintre tendința spre creșterea nemărginită a producției și caracterul mărginit al consumului 44—46.	
VII. Teoria venitului național	46
Proudhon 46—47. — Rodbertus 48—49. — Economistii contemporani 48—49. — Marx 49—51.	
VIII. De ce are nevoie o națiune capitalistă de piață externă ?	51
Cauzele necesității pieței externe 51—54. — Piața externă și caracterul progresist al capitalismului 53—54.	
IX. Concluzii la capitolul I	54
Rezumat al tezelor analizate mai sus 54—56. — Fondul problemei pieței interne 56.	
<i>Capitolul al II-lea. Descompunerea țărănimii . . . . .</i>	<i>57—175</i>
I. Datele statistice ale zemstvelor cu privire la Novorossia	57
Grupurile economice ale țărănimii 57—58. — Agricultura cu caracter comercial și cumpărarea-vinzarea forței de muncă 59. — Grupul superior; concentrarea pământului 60, a inventarului viu și mort 60, productivitatea superioară a muncii 61—62. — Raționamentele d-lui V. V. despre lipsa de cai la țărani 62. — Angajarea de muncitori agricoli și raționamentele d-lui V. V. asupra acestui fenomen 63—64. — Grupul inferior al țărănimii; darea pământului în arendă 64—66. — Grupul mijlociu, instabilitatea lui 66—67. — D-nii V. V. și Karișev despre arendarea țărănească 68—70. — Atitudinea narodnicilor față de studiul d-lui Postnikov 71.	
II. Datele statistice ale zemstvelor cu privire la gubernia Samara	72
Date cu privire la gospodăria diferitelor grupuri ale țărănimii din județul Novouzensk 72—74. — Posesiunea și folosirea pământului de către diferitele grupuri 74—76. — D-l Karișev despre arendă și prețul cerealelor 76. — Munca salariată: crearea pieței interne prin descompunerea țărănimii 77—78. — Proletariatul sătesc din gubernia Samara 78—79.	
III. Datele statistice ale zemstvelor cu privire la gubernia Saratov	79
Date cu privire la gospodăria diferitelor grupuri 79—80. — Angajarea de muncitori agricoli 80—81. — „Îndeletnicirile în afara gospodăriei“ în statistica zemstvelor 81—82. — Arendările 83. — Raționamentele cu privire la arendări ale d-lor Karișev. N.—on, Maress 83—87. — Comparație între județul Kamîșin și alte județe 88—89. — Însemnătatea problemei grupării gospodăriilor țărănești 89—92.	

IV. Datele statistice ale zemstvelor cu privire la gubernia Perm	92
Date cu privire la gospodăria diferitelor grupuri 92—95. — Angajarea de muncitori agricoli și zileri și însemnătatea acestui fenomen 95—96. — Îngrășarea pământului 97. — Unele perfecționare 97. — Stabilimentele comerciale-meșteșugărești 97—99.	
V. Datele statistice ale zemstvelor cu privire la gubernia Orel	99
Date cu privire la gospodăria diferitelor grupuri 99—100. — Caracterul incomplet al tabloului descompunerii după datele cu privire la gubernia Orel 101.	
VI. Datele statistice ale zemstvelor cu privire la gubernia Voronej	102
Metodele de clasificare în culegerile cu privire la gubernia Voronej 102. — Date cu privire la județul Zadonsk 103—105. — Îndeletniciri în afara gospodăriei 105—107.	
VII. Datele statistice ale zemstvelor cu privire la gubernia Nijni-Novgorod	107
Date cu privire la grupuri de gospodării pe trei județe 107—110.	
VIII. Analiza datelor statistice ale zemstvelor cu privire la alte gubernii	110
Gubernia Novgorod, județul Demeansk 109—111. — Gubernia Cernigov, județul Kozeleț 111. — Gubernia Ienisei 112—113. — Gubernia Poltava, trei județe 111—112. — Gubernia Kaluga 114. — Gubernia Tver 114—115.	
IX. Totalizarea datelor statistice ale zemstvelor cu privire la descompunerea țărănimii analizate mai sus	115
Metodele totalizării 115—117. — Tabelul rezumativ și diagrama 118—121 și 128—129. — Analiza diferitelor coloane ale diagramei 122—127. — Comparatie între diferite regiuni după gradul de descompunere 127—129.	
X. Datele totalizatoare ale statisticii zemstvelor și ale recensământului cailor buni pentru armată	129
Datele statistice ale zemstvelor cu privire la 112 județe din 21 de gubernii 129—130. — Datele recensământului cailor buni pentru armată cu privire la 49 de gubernii din Rusia europeană 131. — Însemnătatea acestor date 132—133.	
XI. Compararea recensămintelor din 1888—1891 și 1896—1900 ale cailor buni pentru armată	134
Date cu privire la 48 de gubernii din Rusia europeană 134—135. — Exercițiile statistice ale d-lor Vihelev și Cernenkov 136.	
XII. Datele statistice ale zemstvelor cu privire la bugetele țărănești	136
Caracterul datelor și metodele de prelucrare 136—138. — (A). Rezultatele generale ale bugetelor 138—145. —	

Mărirea cheltuielilor și veniturilor 138—139. — Compoziția cheltuielilor 139. — Compoziția veniturilor 140—141. — Partea bănească a bugetelor 142—143. — Însemnătatea dărilor 144—145. — (B) Caracterizarea agriculturii țărănești 145—151. — Date generale cu privire la gospodării 145—146. — Bunuri și inventar 146—147. — Cheltuieli pentru gospodărie 148—149. — Venitul provenit din agricultură 149. — O excepție aparentă 150. — (C) Caracterizarea nivelului de trai 150—160. — Cheltuielile pentru hrană în natură 150—151. — Cheltuielile pentru hrană în bani 152. — Celelalte cheltuieli pentru consumul individual 153. — Cheltuielile în bani pentru consumul individual și cel productiv 154. — D-l N.—on despre „pătura” superioară a țărănimii 154—155. — Comparație între nivelul de trai al țăranilor și al muncitorilor de la sate 156—157. — Metodele d-lui Șerbina 158—160.

XIII. Concluzii la capitolul al II-lea 160

Însemnătatea economică bazată pe producția de mărfuri 160. — 1) Contradicțiile capitaliste din cadrul obștii 160—161. — 2) „Destărănirea” 161. — 3) Caracterizarea acestui proces în „Capitalul” 162—164. — 4) Burghezia țărănească 164—165. — 5) Proletariatul sătesc. Tipul european al muncitorului de la sate cu lot 165—168. — 6) Țărănimea mijlocie 169—170. — 7) Formarea pieței interne pentru capitalism 169—170. — 8) creșterea descompunerii; însemnătatea migrațiilor 170. — 9) Capitalul comercial și capitalul cămătăresc. Tratarea problemei în teorie. Legătura dintre aceste forme ale capitalului și capitalul industrial 171—174. — 10) Munca în dijmă și influența ei asupra descompunerii țăranimii 174—175.

Capitolul al III-lea. Trecerea proprietarilor funciari de la gospodăria bazată pe clacă la gospodăria capitalistă . . . . . 179—240

I. Principalele trăsături ale gospodăriei bazate pe clacă 179

Esența sistemului economic feudal și condițiile lui 179—181.

II. Îmbinarea sistemului de gospodărie bazat pe clacă cu sistemul capitalist de gospodărie 181

Rămășițele sistemului vechi după reformă 181—182. — Sistemul de gospodărie bazat pe munca în dijmă și sistemul capitalist de gospodărie 183; răspîndirea lor relativă 183—187. — Trecerea sistemului de gospodărie bazat pe munca în dijmă la sistemul capitalist de gospodărie 187—188.

III. Caracterizarea sistemului muncii în dijmă 187

Formele muncii în dijmă 189. — Arczile plătite în natură și însemnătatea lor 189—190. — Retribuirea muncii în cazul muncii în dijmă 190—193. — Dependența personală în condițiile muncii în dijmă 193—194. — Caracterizarea generală a muncii în dijmă 194.

IV. Decăderea sistemului muncii în dijmă 194

Două categorii de muncă în dijmă 195—196. — Însemnătatea descompunerii țăranimii 196—197. — Părerile d-lui Stebut 198. — Părerile publiciștilor 198—199.

V. Cum privesc problema narodniciei	200
Idealizarea muncii în dijmă 200—201. — Raționamentele d-lui Kablukov 201—204.	
VI. Istoricul gospodăriei lui Engelhardt	204
Situția inițială a gospodăriei și caracterul schimbărilor ei treptate 204—208.	
VII. Folosirea mașinilor în agricultură	209
Cele patru perioade în dezvoltarea construcțiilor de mașini agricole 209—210. — Caracterul incomplet al statisticii oficiale 210—212. — Date cu privire la folosirea diferitelor mașini agricole 212—218.	
VIII. Însemnătatea mașinilor în agricultură	218
Caracterul capitalist al folosirii mașinilor 218—220. — Rezultatele folosirii mașinilor 220—225. — Inconsecvența narodnicilor 225—226.	
IX. Munca salariată în agricultură	226
„Indeletnicirile sezoniere agricole“ 226—227, însemnătatea lor 227—228, proporțiile lor 228—229. — Numărul muncitorilor agricoli în toată Rusia europeană 229—231.	
X. Însemnătatea muncii salariate în agricultură	231
Situția muncitorilor agricoli 231—233. — Forme speciale de angajare la lucru 232—234. — Situația muncitorilor la proprietarii mari și mici 234—236. — Germeni controlului obștesc 235—238. — Caracterizarea indeletnicirilor sezoniere agricole de către narodnici 238—240.	
<i>Capitolul al IV-lea. Dezvoltarea agriculturii cu caracter comercial . . . . .</i>	<i>241—321</i>
I. Date generale cu privire la producția agricolă din Rusia după reformă și cu privire la formele agriculturii cu caracter comercial	241
Producția de cereale și de cartofi în 1864—1866, 1870—1879, 1883—1887, 1885—1894 — 241—242. — Suprafețele cultivate cu cartofi și însemnătatea lor 242—243. — Regiunile agriculturii cu caracter comercial 244—245. — Raționamentele d-lui Kablukov 245—246.	
II. Regiunea producției de cereale pentru piață	246
Deplasarea principalului centru de producție de cereale 246—247. — Însemnătatea regiunilor periferice ca colonii 247—248. — Caracterul capitalist al agriculturii în această regiune 248—250.	
III. Regiunea creșterii vitelor în scopuri comerciale. Date generale cu privire la dezvoltarea producției de lapte și de produse lactate	250
Însemnătatea creșterii vitelor în diferite regiuni 250—253. — Calculul d-lor Kovalevski și Levitski 252. — Dezvoltarea producției de brânzeturi 253—256. — Caracterul incomplet al datelor oficiale 254. — Progresul tehnic 256—257.	

IV. Continuare. Structura economică a gospodăriei moșic-rești în regiunea descrisă	257
Raționalizarea agriculturii 257—258. — „Centrele de lapte” și însemnătatea lor 260. — Formarea pieței interne 258—260. — Strămutarea muncitorilor agricoli în gubernii industriale 260—261. — Repartizarea mai uniformă a muncilor 261—263. — Situația de dependență a micilor agricultori și caracterizarea ei de către d-l V. V. 263—265.	
V. Continuare. Descompunerea țărănimii în regiunea producției de lapte și de produse lactate	265
Repartizarea vacilor la țărani 265—267. — Amănunte asupra județului Petersburg 268—270. — „Curenți progresiste în gospodăria țărănească” 270—272. — Influența acestui progres asupra sărăcimii 272—273.	
VI. Regiunea culturilor de in	273
Dezvoltarea culturilor de in pentru piață 273—275. — Schimbul dintre diferitele genuri de agricultură cu caracter comercial 275—276. — „Extremele” din regiunea producătoare de in 276—277. — Îmbunătățiri tehnice 277—278.	
VII. Prelucrarea tehnică a produselor agricole	278
Însemnătatea sistemului industrial sau tehnic al agriculturii 278—279.	
1) Fabricarea spiritului	279
Răspîndirea fabricilor agricole de spirt 279—280. — Dezvoltarea fabricării spiritului din cartofi și însemnătatea ei 280—282.	
2) Producția de zahăr din sfeclă	282
Creșterea producției de sfeclă 282—283. — Progresul agriculturii capitaliste 283—285.	
3) Producția de amidon de cartofi	285
Dezvoltarea ei 285—287. — Cele două procese în dezvoltarea acestei producții 286. — „Producția” de amidon în gubernia Moscova 287—289, și în gubernia Vladimir 288—289.	
4) Producția de ulci	289
Dublul proces de dezvoltare a acesteia 289—290. — „Meșteșugarii” care au uleinit 290—291.	
5) Cultura tutunului	291
VIII. Legumicultura și pomicultura cu caracter comercial ; gospodăria suburbană	295
Dezvoltarea pomiculturii 295—296, și a legumiculturii cu caracter comercial 296—297. — Țăranii cultivatori de legume din guberniile Petersburg, Moscova și Jaroslavl 297—299. — Cultivarea legumelor în sere 298—299. — Bostănăritul cu caracter comercial 299—301. — Gospodăria suburbană și specificul ei 300—302.	

- IX. Concluzii cu privire la însemnătatea capitalismului în agricultura din Rusia 302
- 1) Despre transformarea agriculturii în întreprindere 301—302. — 2) Specificul capitalismului în agricultură 303—304. — 3) Formarea pieței interne pentru capitalism 304—305. — 4) Rolul istoric progresist al capitalismului în agricultura din Rusia 304—309.

- X. Teoriile narodnice asupra capitalismului în agricultură. „Eliberarea timpului de iarnă” 309
- Caracterul îngust și șablonard al acestei teorii 309—310. — Omiterea de către aceasta a laturilor mai importante ale procesului 310—314.

- XI. Continuare. — Obștea. — Părerile lui Marx despre mica gospodărie țărănească. — Părerile lui Engels despre criza agrară contemporană 314
- Modul greșit de a pune problema obștii de către narodnici 314—316. — Neînțelegerea de către ei a unui pasaj din „Capitalul” 316—317. — Caracterizarea micii gospodării țărănești de către Marx 317—318. — Caracterizarea de către acesta a capitalismului în agricultură 318—319. — Un citat nereușit al d-lui N.—on 319.

Capitolul al V-lea. Primele stadii ale capitalismului în industrie . . . . . 322—374

- I. Industria casnică și meseriile 322
- Rămășițele industriei casnice 322. — Gradul de răspândire a meseriilor 323—324, principalele trăsături ale acestora 324—325.

- II. Micii producători de mărfuri în industrie. Spiritul de breaslă în micul meșteșug 325
- Trecerea de la meserii la producția de mărfuri 325—326. — Teama de concurență 326—327.

- III. Creșterea după reformă a micului meșteșug. Cele două forme ale acestui proces și însemnătatea lui 328
- Cauzele dezvoltării micului meșteșug 328—329. — Stabilirea meșteșugarilor la periferie 329—330. — Dezvoltarea micilor meșteșuguri în rîndurile populației locale 330—332. — Deplasarea capitalului 332—333. — Legătura dintre dezvoltarea micilor meșteșuguri și descompunerea țărănimii 333—334.

- IV. Descompunerea micilor producători de mărfuri. Datele recensămintelor pe gospodării ale meșteșugarilor din gubernia Moscova 335
- Modul de a pune problema 335—336. — Metodele de prelucrare a datelor 335—337. — Tabelul rezumativ și diagrama 338 și 341. — Concluzii: Munca salariată 337—340, productivitatea muncii 340—343, veniturile 344—345. — Structura mic-burgheză a meșteșugarilor 345—346.

V. Cooperația capitalistă simplă	346
Insemnătatea și influența ei asupra producției 346—350. — Arteturile 350.	
VI. Capitalul comercial în micul meșteșug	351
Condițiile care generează pe scupșcic 351—352. — Negustoresele în producția de dantele 353—355. — Exemple de organizare a desfacerii 355—357. — Con- cepțiile narodnicilor 357. — Formele capitalului comer- cial 358—359.	
VII. „Meșteșugul și agricultura“	360
Datele din tabel 360—361. — Gospodăria agricolă a muncitorilor salariați. — 361—362. — „Muncitorii de pământ“ 361—362. — Alte date despre meșteșug și agri- cultură 362—367. — Durata perioadei de muncă 367—368. — Rezumat 368—369.	
VIII. „Îmbinarea industriei meșteșugărești cu agricultura“	369
Teoria narodnicilor 369—370. — Formele de îmbi- nare a meșteșugului cu agricultura și însemnătatea lor diferită 370—372.	
IX. Unele observații cu privire la economia precapitalistă a satului nostru	372
<i>Capitolul al VI-lea. Manufactura capitalistă și munca capitalistă la domiciliu . . . . .</i>	
I. Formarea manufacturii și trăsăturile ei fundamentale	375
Noțiunea de manufactură 375, originea ei dublă 375—376 și însemnătatea ei 376—377.	
II. Manufactura capitalistă în industria rusă	377
1) Producția de țesături 377	
2) Alte ramuri ale industriei textile. Producția de pîslă 381	
3) Producția de pălării și căciuli, de articole de cînepă și frînghii 384	
4) Prelucrarea lemnului 388	
5) Prelucrarea produselor animale. Producția de piei și blănuri 393	
6) Celelalte ramuri de prelucrare a produselor animale 400	
7) Prelucrarea produselor minerale 404	
8) Prelucrarea metalelor. Meșteșugurile din Pavlovo 406	
9) Alte ramuri de prelucrare a metalelor 410	
10) Producția de giuvaerice, producția de samo- vare și de armonici 412	
III. Tehnica în manufactură. Diviziunea muncii și în- semnătatea ei	418
Producția manuală 418, ucenicia 418. — Diviziunea muncii ca stadiu pregătitor al mării industriei meca- nizate 419—421, influența ei asupra muncitorilor 421.	

IV. Diviziunea teritorială a muncii și separarea agriculturii de industrie 422

Păreră d-lui Harizomenov 422. — Centrele neagricole 423—424. — Caracterul tranzitoriu al manufacturii 424—425. — Ridicarea nivelului cultural al populației 425.

V. Structura economică a manufacturii 425

Situația producției 425—426. — Caracterizarea făcută de d-l Ovsennikov și Harizomenov 427—428.

VI. Capitalul comercial și capitalul industrial în manufactură. „Scușcicul“ și „fabricantul“ 429

Legătura dintre stabilimentele mari și cele mici 429—431. — Eroarea narodnicilor 431—432.

VII. Munca capitalistă la domiciliu ca anexă a manufacturii 432

Răspîndirea ei 432, trăsăturile ei caracteristice 433—436, condițiile răspîndirii ei 436—437, însemnătatea ei în teoria suprapopulației 437.

VIII. Ce este industria „meșteșugărească“ ? 438

Unele date totalizatoare ale statisticii cu privire la meșteșugari 439. — Precumpănirea muncitorilor folosiți în mod capitalist 439—442. — Caracterul vag al noțiunii de „meșteșugar“ și abuzul care se face cu acest termen 442—443.

Capitolul al VII-lea. Dezvoltarea mării industrii mecanizate . . . . . 447—543

I. Noțiunea științifică de fabrică și însemnătatea statisticii „fabricilor și uzinelor“ 447

II. Statistica fabricilor și uzinelor 449

Izvoarele ei 449—450. — Publicații din perioada 1860—1870 450—452. — Caracterul special al „Culegerii de statistici militare“ 452—454. — „Indicatorul“ d-lui Orlov 454—455. — „Datele rezumative“ ale departamentului comerțului și manufacturilor 456—457. — „Culegerea de date cu privire la Rusia pe anii 1884/85“; erorile d-lui Karșev 457—458. — Datele comitetelor guberniale de statistică 458—459. — „Statistica“ 459—460. — Sporește numărul fabricilor în Rusia ? 460—461.

III. Analiza datelor istorice-statistice cu privire la dezvoltarea mării industrii 461

- 1) Industria textilă 462
- 2) Prelucrarea lemnului 468
- 3) Industria chimică, industria de prelucrare a produselor animale și industria de ceramică 468
- 4) Industria metalurgică 472
- 5) Industria alimentară 473
- 6) Industriile impuse la accize și cèlelalte 475
- 7) Concluzii 477

IV. Dezvoltarea industriei extractive și siderurgice	478
Uralul, specificul lui 478—482. — Sudul 482—495. — Caucazul 484—485. — Exploatarile miniere mari și mici din Bazinul Donețului 485—487. — Însemnătatea datelor cu privire la dezvoltarea industriei extractive 487—489.	
V. Sporește oare numărul muncitorilor în marile întreprinderi capitaliste ?	489
Date cu privire la 1865 și 1890 489—492. — Un procedeu greșit al narodnicilor 493—500.	
VI. Statistica mașinilor cu aburi	500
Date cu privire la 1875—1878 și 1892 500—502.	
VII. Dezvoltarea marilor fabrici	502
Date cu privire la 1866, 1879, 1890 și 1894/95 502—509. — Marile întreprinderi din industria de fabrică și din industria extractivă și siderurgică 509—510. — Erorile d-lui N.—on 510—511.	
VIII. Repartizarea teritorială a industriei mari	511
Date cu privire la centrele mai importante ale industriei de fabrică în 1879 și 1890 512—513. — Cele trei tipuri de centre 512—516. — Gruparea centrelor 516—517. — Dezvoltarea centrelor industriale rurale și însemnătatea acestei dezvoltări 517—518.	
IX. Dezvoltarea industriei forestiere și a industriei construcțiilor	518
Dezvoltarea industriei forestiere 518—519; structura ei 519—523. — Dezvoltarea capitalismului în industria construcțiilor 523—527.	
X. Anexa fabricii	527
XI. Separarea completă a industriei de agricultură	529
Eroarea narodnicilor 529—530. — Datele statisticii sanitare a zemstvei Moscova 530—533.	
XII. Cele trei stadii de dezvoltare a capitalismului în industria din Rusia	534
Legătura dintre toate stadiile 534—535. — Particularitățile tehnicii 535—536. — Dezvoltarea relațiilor capitaliste 536—537. — Caracterul dezvoltării industriei 537—538. — Separarea industriei de agricultură 538—539. — Deosebirile în condițiile de trai 540—542. — Dezvoltarea pieței interne 543.	
<i>Capitolul al VIII-lea. Formarea pieței interne . . . . .</i> 544—592	
I. Dezvoltarea circulației mărfurilor	544
Dezvoltarea căilor ferate 544—545, a transporturilor pe apă 545—547, a comerțului și a băncilor 547—549.	
II. Creșterea populației comerciale și industriale	549
1) creșterea orașelor	549
2) Însemnătatea colonizării interne	551
3) Creșterea tirgurilor și satelor cu caracter industrial și comercial	557

4) Îndeletnicirile sezoniere neagricole	560
Îndeletnicirile sezoniere neagricole 560—572, amplexarea și dezvoltarea lor 563—567, rolul lor progresist 567—570, aprecierea lor de către scriitorii narodnici 570—572.	
III. Extinderea folosirii muncii salariate	572
Numărul aproximativ al muncitorilor salariați 572—574. — Suprapopulația capitalistă 574—575. — Greșeala narodnicilor 574—577.	
IV. Formarea pieței interne pentru forța de muncă	577
Principalele strămutări ale muncitorilor salariați în legătură cu cuantumul salariilor 577—581. — Formarea pieței interne 581—582. — „Teoria” d-lui N.—on 582—583.	
V. Însemnătatea regiunilor periferice. Piața internă sau piața externă ?	583
Tendința de extindere a capitalismului 583—584. — Exemplul Caucazului 584—585. — Cele două laturi ale procesului de formare a pieței 585—587.	
VI. „Misiunea” capitalismului	587
Dezvoltarea productivității muncii sociale 587—588. — Socializarea muncii 589—591. — Cauzele divergențelor cu narodnicii 591—592.	

Anexe :

I. Tabel rezumativ de date statistice cu privire la micile meșteșuguri țărănești din gubernia Moscova (la capitolul V, pag. 336)	între 592—593
II. Date statistice rezumative privitoare la industria de fabrică din Rusia europeană (la capitolul VII, pag. 449)	593
III. Principalele centre ale industriei de fabrică din Rusia europeană (la capitolul VII, pag. 512)	595

II

O CRITICĂ NECRITICĂ (În legătură cu articolul d-lui P. Skvorțov „Fetișismul mărții”, apărut în nr. 12 al revistei „Naucinoe Obozrenie” din 1899)	601—625
--	---------

I.	603
II.	610
III.	616

Adnotări	627—655
Indice de lucrări și izvoare citate sau menționate de V. I. Lenin	656—711
Indice de nume	712—750
Date privind munca lui V. I. Lenin la lucrarea „Dezvoltarea capitalismului în Rusia”	751—758

I L U S T R A Ț I I

Portret al lui V. I. Lenin. — 1897	XVI—1
Coperta primei ediții a lucrării lui V. I. Lenin „Dezvoltarea capitalismului în Rusia“. — 1899	3
Coperta ediției a II-a a lucrării lui V. I. Lenin „Dezvoltarea capitalismului în Rusia“, cu autograful autorului. — 1908	11
Coperta interioară a ediției a doua germane (1872) a volumului I al „Capitalului“ de K. Marx, de care s-a folosit V. I. Lenin	19
Coperta interioară a ediției germane (1885) a volumului al II-lea al „Capitalului“ de K. Marx, ediție de care s-a folosit V. I. Lenin	29
Coperta ediției germane (1894) a primei părți a volumului al III-lea al „Capitalului“ de K. Marx, de care s-a folosit V. I. Lenin	41
Paginile 276—277 ale culegerii de date statistice cu privire la gubernia Poltava (vol. XIV, 1894), cu însemnările lui V. I. Lenin	112—113
Diagrama care reprezintă tabelele A și B	128—129
O pagină dintr-un caiet al lui V. I. Lenin cu extrase și calcule din cartea lui N. A. Blagoveșcenski „Culegere rezumativă de date statistice“ (1893)	130—131
Pagina 96 a revistei „Nacealo“ nr. 3 din 1899, în care au fost publicate primele șase paragrafe din capitolul al III-lea al lucrării lui V. I. Lenin „Dezvoltarea capitalismului în Rusia“	177
Tabel cu privire la repartizarea diferitelor sisteme de gospodărie în Rusia întocmit de V. I. Lenin pe pagina 170 a culegerii „Influența recoltelor și a prețurilor asupra unor laturi ale economiei naționale a Rusiei“, vol. I, Petersburg, 1897	185
Diagrama datelor totalizatoare din tabelul precedent	341
Prezentarea grafică a structurii producției de pislă	382
Pag. 499 din ediția a doua (1872) a primului volum al „Capitalului“ de K. Marx cu însemnările lui V. I. Lenin	445
Pagina 405 din lucrarea „Dezvoltarea capitalismului în Rusia“ (ediția 1908) cu însemnările lui V. I. Lenin	507
Clasificarea orașelor din Rusia europeană, făcută de V. I. Lenin după datele recensământului populației din 1897	553